

חֶבְיוֹנָה וּלְדוֹן

גבורה ומסירות נפש בגוש קטיף

א. הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ

ב. בשוב ה' ציון

ג. מאמינים ומתישבים

ד. דרשו לכם לצדקה קצרו לפ' חמד

ה. מסירות לتورה ולמצוות התלויות בארץ

ו. מאבק שמתנהל בגבורה

ז. נוער גיבור ואחינו הגיבורים

ח. בימים שאחרי

א. הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ

התורה מאירכה לספר על מאבקיהם של אברהם ו יצחק לחת"ש באוזר גדר – גוש קטיף. אברהם התמודד עם אבימלך, ויצחק אף הוא נאבק על מקומו בגרר. הפלשתים סתמו ליצחק את הבארות של אברהם, והוא פתחם. הוא חפר בארות חדשים וגס אותם סתמו – עשק ושטנה. יצחק התעקש ובבואר האדורונה, הם אלה שנכנעו: "ויחפוך באר אחרית ולא רבבו עליה, ויקרא שם רוחבות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ" (בראשית כו, כב).

מדוע התורה מאירכה כל כך בסיפור נסיווניהם של אברהם ו יצחק לחת"ש בחבל גדר? מסביר הרוד"ק (בראשית כו, כג):

כל הסיפורים האלה בחפירת הבארות ובקריאת השמות להודיע, כי בארץ

ישראל המוחזקת נהיה חופר בארות כרצונו ואין מוהה בידו, וכן קורא

שמות ברצונו והוא בני המקום קורין אותו כן. וכן אברהם כמו שבתבנו.

וכל זה היה להם לסייע מה שיעדרם האל לחת הארץ לזרעם. אבל ארץ

פלשתים ע"פ שהוא הארץ לא מוחזקה בידם, לפיכך רבו עליהם

על הגבול. וכל זה להודיע כי לבנייהם לא תהיה מוחזקת בידם כולה,

אע"פ שחלקו, לא הוחזקה בידי עד באחרונה לימי המשיח, כמו ארץ שלושה גנים קני, קני וקדמוני.

האבות הטביו את חותם הארץ. התישבו במקומות שניים, קראו להם שמות, ובך הפה הארץ מארץ כנען לארץ ישראל. בארץ פלשתים היה קשה יותר מאשר בכל מקום אחר, על אף שנם חבל ארץ זה הוא מארץ ישראל. לדברי הרד"ק, מעשה אבות סימן לבנים, להודיע שהיה קשה להחזיק במקום זה, ורק באחדית הימים, בימים המשיח נוכל להחזיק במקום, ובפי שהיה בארץ קני קני וקדמוני.

ב. בשוב ה' ציון

בשנתה ה', הארץ האירה לנו פנים ממשך כל שנות הישיבה במקום. בו בזמן שבכניינו ערבים, ניטו להניע את ראשוני המתישבים שלא להתיישב במקום כי האדמה אינה מתאימה לנדר גידולים חקלאיים, בשל היותה אדרמת חול ים, אע"פ' אמרו הכל: "עליה נעה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה" ואכן כך היה. הארץ החזאה נידוי ריקות באיכות ובכמויות מרדימה, נקיים מהרים ומחולעים, פרחים, שתלים, ותבלינים. עין בעין ראו הכל בשוב ה' ציון, איך ברכת ה' גדרה והלכה משנה לשנה. במשך הדשנים קמו ונפתחו מפעלי תעשייה, מכוני מחקר, שירות קהילה, ומערכת חינוך מפוארת ואיכותית – ישיבות, אולפנות, בתים ספר, תלמודי תורה ועוד ועוד. "הוחיב ה' לנו ופרינו בארץ".

חובנו שהנה הגיע ימים אלה, ועם ישראל יוכל להחזיק במקום, והנה הסתר שעדין לא. הייתה זו רק מחשבה, כי הדבר לא יכול להיבוא על ידיינו, על אף רצוננו העז. הקב"ה הוא הקובל, מתי היא עת נאותכם. העשיה בוטש קטין לא הייתה מיותרת והוא לא הייתה לחיים. נחשף ונלמד ברכבים, מהי מסירות נפש, מהי גבורה, ומהו אחזיה עיקשת במקום. כל זה לא הולך לאיבוד. העצמות האמונה והרוחניות שהתגלו במואב, יתנו את פרדים. התגלתה קומה נוספת, מהי אהבת ארץ ישראל, ואיך ניתן להקים תתיישבות קהילתית על ארני התורה, מתחן אהות Achim, ותודעת שליחות, כדי שמשיכים את פעולותיהם של אברודם וייצחק במקום הזה מלפני אלפי שנים. "לזרע את הארץ הזאת", ואם לא זכינו אנו להיות זרע האבות שירוש את חבל הארץ הזה, יהו אלה הדורות שיבואו אחרים. דבר אחד מדבריך לא ישוב ריקם. התתיישבות בנטש קטין קירבה וחיזקה עוד את הקשר שבין העם והארץ, על אף שכרגע איןנו יושבים שם, היא משחו מעין החלבים המוקדמים בהם

ניהל יצחק מאבק עם הפלשתים על הבארות. באותו שלבים הוא לא העלה, הם סתמו לו אותם, אבל לבסוף, הוא החזיק במקום, וכך היה אצל בניו.

ג. מאמינים ומתיישבים

מי הם הושבי גוש קטיף? מה היה שם בח'י היום יום? מנין, ואיך נוצר אותו זו של מתישבים שלמדו בעל כורחם ואולי שלא לרעונם, מהי אחיזה בארץ ישראל? רוב יושבי גוש קטיף היו יושבים חקלאים. חקלאי חייב להיות במחנות איש בעל חזון, באמין גדול, ובבעל מבט רחב. חקלאי ששותל וזרע, איננו יודע מה יצא בסוף. אם ירדו כמויות גשם מספריקות, אם ייהו פגעי טבע, אם ייהו מזיקים, איזו כמות ניירות תעzieה השודה, והאם אחדי הכל' יהיה שוק טוב לתוצרת, שלא רק תוחור ההשכעה הנגדולה, אלא אף יהיה רווח. יש תחרות גודלה בארץ ובעולם, ואפשר גם לדפסיך. קשים מעת אילו מאפיינים כל חקלאי, אלא שבגוש קטיף היו עוד חששות. האמנם ניתן לגדול באדמה כזו כל גידול, האם זה יצלח, המצב הביטחוני יהיה לעתים קשה ומסובך, ואו קשה להשיג פועלם, קשה לשוק את התוצרת, לעמוד בהתחרויות לספק את התוצרת בזמן ובמקום, ועוד. הזרעה היא בדumeה, מלווה במתה רב, עד שקוראים ברינה. ובכל זאת, האמינו חקלאי גוש קטיף בחו'י שלמים וזרעו (שבת לא ע"ב). סוג של גבורה פנימית, מוסדות נפש לזרעון ולזרען. אך במשך השנים עם כל הקשיים שرك התהבו, המשיכו לגדל ולהתפתח. ניסו וגם העלו יוזם חידושים, הבשוו עוד שטחים לחקלאות, הקימו בתים אדייה ומין, ועוד.

בחודשים האחרונים הסמוכים לתאריך הנגידוש, היו חקלאים שודעו על אף שהוביל נסיך לא קל, לאחר שהם אמנים זכו דברים אחרים שתרמו בסוף ובכך היה שותפים בדבר, אך כל חקלאי גם השקיע עצמו. וזה לא נבע מאמונה בנם שיתחולל. זה בא מזוק רצון עמוק ופנימי, להמשיך את שיגרת החיים עד כמה שנית, לזרות כל הקשיים. שלא יראה חיז'ו כלפי חוץ וגם כלפי פנימ, שאנו גוטשים את אדמתינו.

אין ספק שה貌וי הייחודי של המאמינים והזרעים, אותם הרואים למרחוק, השפיע גם על הושבי גוש קטיף שלא היו חקלאים. עדיך אומץ להקים תעשייה מגוונת, להתחייב לעמוד בחזום בארץ ובחוץ, לספק את הסחרה בזמן, עם זאת שיכולים להיות יעכובים לא עפויים. המשפחות הגרות בתחילת הדרך במקום מידברי, בונים

בת קבע וכן מקומות התיאשבות. הגבורה היא של הנשים – האמהות, הילדיים והתינוקות, שנרו במקומות מרוחק יחסית מערים גדולות יותר, וממרכזי ישוב גורמים אחרים, במדבר הארץ לא זועה, ולעתים תוך סיון בנסעה בודדים בשל ירי בזער, אף פצמרים וקאסמים, הנוחותם בכל פעם במקומות שונים, ולעתים זורעים אחריםם הרם דבר ומפחיד לדרכו, עם זאת ממשיכים לדבוק במקומות.

קשה לנזר במקומות, שבנוסף לכל, יושביו מוצגים בקשרו שלילית, כמו שנרגלים נהרגלים חיללים חיו, דבר שהוכחה שלא נכון, או כי ישובים על אדמות לא להם, בו בזמן שהערבים מעולם לא נרו באזורי גוש קטיף, ועוד בהנה וכנה, השמצאות והכפות, ובעיקר בתקופה שלפני ביצוע הגירוש. עם זאת, ממשיכים לבנות ולפתח, בידיעת הפנימית הברורה שהכל שקר וכזב, ואין גולנים או גורמים להרג ח'ו.

לעתים אילו נסיבות קשים באמונה. האמנם נכון לנזר במקומות, בו בזמן שנחיתן לנזר במקומות פחות מסוכנים? האם זה מוצדק לסיכון חי ילדים קטנים, שאין להם יכולת לחזור ולהחליט לנזר במקומות אחר? האם הם יפנו נפשית? האם אכן זה רצון ד' שנגזר כך בתנאים לא קליטים במקום זה? אילו שאלות לא פשוטות כל ועיקר. ואעפ"כ התשובה של כל אדם להזוז ושל כולם ביחיד הדיא שאנו פועלם מכח אותה שליחות שצינו עלייה בתורה, וכדרכם של האבות שאף הם התמודדו ונאבקו על הישיבה במקום זה. זו שליחות של עם ישראל לדורותיו. וمرة אש, מי שבחור לנזר במושקטיף, פיתח בתוכנות נפשו את תוכנות מסירות הנפש למען הארץ והישוב בה.

זרע לבם לזכרה קארו לפיה חסר

%;">עיבור המתישבים בחבל קטיף היה מגוון, והיתה הרmonoיה יהודית, במוגדים יהודים. רתים עם מעט חילוניים, תלמידי חכמים עם פשוטי עם, ואיש את רעה יעוזרו ולאחריו אמר חזק. בין אנשים העוסקים באותו תחום יש מطبع הדברים מתח ותחרות. אך לא כן במושקטיף. חקלאי מסיים גילה ריסום חדש, פטנט חדש שמשפר את איכות הנגידולים ומוגדים, רץ ומספר לכטולם, שהכל יתנו ויזויהו. חקלאי נקלע למצוקה, יצא לשירות מלואים, נתקע בלי פועלם, האחרים יסיעו לו. לא ניתן לאף אחד ליפול, אם ניתן לסייע ולזוזר לו. משחו חולה לע, אשה يولדת במזול טוב, שמחה או חיו צער, השכנים והשכנות דואגים ומארגנים, הכל בטבעיות פשוטה מובנת מלאה. סלי יركות היו משוקות מדי שבוע, לקרה שתבת, למשפחות שקשה

לهم. היו מי שדרגו לעبور בין החקלאים ולאטסף את התעוררת, והוא אחרים שמיינו וסודרו את הסלים, והעבירו לנצחנים. החקלאים היו תורמים לא נובל יrokeות למוטסדות התורה שבגוש. החסר הוא גם כלפי חוץ. מידי שבוע הועברו במוות נדלות של יrokeות לעמותות חסד שונות באזורי הדרום, לישיבות ולמוסדות תורה.

ה. מסירות תורה ולמציאות התרבות בארץ

התורה ומעוותיה עמדו במרכז החיים בוגש קטיף. אמנס איש לפי רמתו הרוחנית והתרבותית, אך בכל זאת הרצון להיות חי תורה בשלמות, בלט ביותר. שיעורי תורה רבים, חבורות רבות הולמודות דף יומי, שיעורי נשים, אבות וبنים, ועוד ועוד. ביישובים רבים היו ישיבות, כוללים, או מסגרות תורניות אחרות, שעמדו במרכז היישוב, והקרכינו על הכל. היה חשוב לפחות שמוסדות אילו יפתחו וינדרו, וסקול התורה ישמע במקומות.

זה לא קל לנזר גידולי ידק ללא תולעים. קל יותר לנזרם מחוץ לחממות, וגם הסיכון הכספי הוא קטן הרבה יותר. ובכל זאת, חקלאי גוש קטיף, מוסרים נפשם ומתאמצים, לבנות את הדברים, בארץ ובעולם, באכילת עלי ידק ללא תולעים. רצונם להעיבר רוח של טהרה באומה, "אל תשקעו את נפשותיכם בכל הרשות השורץ ולא תטמאו בהם", וכן יrokeות גוש קטיף הפכו לסמל של כשרות וטהרה.

התמודדות ההלכתית והאמונית המורכבת והמגוות עם סוגיות הקשורות במצוות התרבות בארץ – תרומות ומעשרות, כלאים, ערלה, שנת שmittah, ועוד, העלתה המודעות והרצין למלא את מצוות התורה בשלמות בתחוםים אילו, אצל חקלאים וצדכנים, מפעלי מזון, מסעדות ואולמות שמחה, אף היא חלק מההפקה התרבותית שעטפה בוגש קטיף. תורה ישותית, תורה ארץ ישראלית, היה ונושמת לאחר שנים רבות בהם לא התמודדו עם סוגיות אילו. מאמרם, חברות, ספרים שייצאים מהמקום הזה, וمعنىים רעננות חרש ובריאה, למצאות הללו שלא קוימו בשנות הנලות הארוכות.

ג. מאבק שמתקנה גבורה

המאבק נשא אופי חיבוי. הוא היה אמן נגד תוכנית ההתנקות, אך הוא שידר הרבה בעד. بعد היישבה בארץ ישראל, بعد הגבורה והנחישות של עם למען ארצנו, بعد זיקפות הקומה הלאומית. במאבק נגד התוכנית, לא אימנו ולא דברו בשיללה. לא התמקדו בשאלות חוץ ובטעון, כי בעצם זה ישנן הערכות שונות. לא

דברו נגד אף אחד אישית, לא השמיצו ולא לככלנו. דברו על ערכיהם, על ציונות, על יהדות, ועל דברים שברות. המאבק היה עקרוני וערבי, לא נגד עליידאים, אך מפלגה. פנים אל פנים מתח רצוץ להشمיע ולשםוע, להתאחד ולהתפרק. איש או מפלגה. פנים אל פנים מתח רצוץ להشمיע ולשםוע, להתאחד ולהתפרק. גם סלשת עגבנייה שדי, או ירקות עליים, סייעה לפתח את הלבבות. "וכל מה שהאדם מגודל אהבתו לישראל גם הקב"ה מגודל עליו. ואילו הם הוויטים האmittים של ירושלים, שהקב"ה חפץ בהם הרבה, שמורים עטם על עצנו ודורשים ומשתדרים על שלומם וטובתם" (רמח"ל, מסילת ישרים פרק יט). גם כאן, פועלות ההסבירה, הדיבור היישיר, גם אם הוא לא העלילה כרגע, ובכינומו של דבר גורשנו מבתיינו, אף הוא לא היה לrisk. למוטן על עצמנו שהדבר אפשרי, שניתן להסביר מהי תורת וממי יעדינו כאן במקומות הזה, ברים וגוליאים שונים. זה לא היה מספיק, כי השומעים הרבים, שומעים בדרך כלל בדברים אחרים בעוצמות ובכਮויות גדולות יותר, וכך היה טיפה בים. אבל טיפות רבות, שرك יעמיקו ויגדלו ישפיעו ויעצמו תודעה אחרת.

המאבק בבסיסו הוא רוחני-ערבי. הוא על שאלות לאומיות קיומיות רבות. על זהותנו היהודית, על יחסינו וקשרינו לארץ ולמדינה, על הנורל היהודי, על אורחות החיים, על עניות ועל תרבות, על יעוזו של העבא, ועל החינוך היהודי. מתערבים כאן תפיסות מערביות - דתיות וזרות, מתוך מגמה לבול וליציר פירוד בתוכנו, וככל הגוים בבית ישראל. הומניזם שדו' ואומל' שמטשטש ובמכoon, והוויות לאומיות, ושאייפות רוחניות. הופכים את בני הבית הטבעיים של ארץ ישראל שהיו בגלות במשך שנים רבות ל"כובשים" אכזריים, ונונן ניבוי לפולשים - פלשתינאים. החדים.

עוד רבה הדבר, לבידור עמוק וערבי בשאלות יסוד אילן, אך המאבק סביב גוש קטיף היה שלב ממשמעתי וחשוב בהתמודדות הוו.

. נער גיבור ואחינו הגיבורים

יש המנסים לטעון בעקשנות שנוצר גוש קטיף הוא הנגע העיקרי מהעקייה. אין זה נכון. יש קשיים, העקייה כואבת, והכל נושאים אותו על עצם לאורך כל הזמן. אך רוב רובה של הנגר עיר גוש קטיף, משיך באותה אורה אידאליסטית בונה וויצרת, משיך למדוד במקומות לימודי, ועם הפנים קדימה. אין ספק, שיזמו מהם בעtid מנהיגים רציניים שיזובילו וידריכו את עם ישראל כלו.

"זואוף" שזהדגה והעצבען מפתשים למדראה החדרים וקלקל הסדר, ואם יש הכרה לסבב גם מורים כאלה... בהתעלות הדברים לחשבונו של עולם מלא או הכל שמה, הכל מניין, וההכרה שהמטרה הכללית הקדושה בתמידותה מתבסמת היא ביותר מעלה, מכניתה את אוור השמחה גם בכל התכונה והחוון המריעשה בעוזו" (הראי"ה קוק, שם עמי' כספו). צרייך להיות אנשי אמונה גדולים, צופי ישועה אמיתיים ונענקיים, על מנת לדעת שבְל' הטלטה הזה, הבירור הנוקב הזה פנימה בתוך עס ישראלי, נועד על מנת לעלות קומה נוספת.

יאספו תושבי גוש קטיף ותומכיהם את כוחותיהם מחדש, ימשיכו הלאה לדום ולשבל את התשתיות שנבנתה בעמל ובמסירות ממש שנים רבות.

חוותנו הנאמנה בעת חיה, אשר עין בעין נראה, כי פקד ד' את עמו ואת ארץ חמדתו, וקול ד' קורא בכח מתוך כל מסבות הזמנים, מהגוי הפלע וסתור המדרגה, לשוב לבערון אסירי התקווה, להקבחן אחד לאחד, בינוינו אל ארובותיהם, אל החבל ואל הנחלה, נחלת ד' והררי קודש, להוציא אומץ בהתקומות נדולות בנבנין תורה ארץ ישראל, בברור ושכלל המצוות והתלוויות בארץ, ולדורם דרישת ציון והברית אוריה העליון, בצתה ישועה לבית ישראל בכל פינות שאנו פונים (הראי"ה קוק, אנדרות הראי"ה א עמי' רסה).

ה. בימים שאחרי

התמודדות ביום לאחר הנירוש גם היא לא פשוטה. נכון להיום (כטלו תשס"ז), ארבעה חדשניים לאחר העקידה והגירוש, עדין רבים שוהים בבתי מלון, ללא ח' משפחה珂הילא נורמאליים. לחלק עדין אין עבודה, ואף זה משבר לא קל להפוך להיוות מכבול ונזקק, ולא נתן ומעניק כמו שהיינו רגילים בגוש קטיף. הענינים הפרטיים - מגוריים, פרנסת, קהילה, תופסים מקום ממשמעות בחיוו של כל אחד, בו בזמן שבגוש קטיף, ענייני הכלל, שלמות הארץ, היו מרכזו החיים והעשה. גם בעת שכזאת נדרשת גבורה פנימית, להתמודד ולהמשיך עם הלאה עם הפנים קידמה.

מני הכוחות אלה?

על מה חשב והדרה יעקב אבינו כשהוא שمر בלילות הקרים והמקפאים של חורן על צענו של לבן? הוא התבך מצחיק אביו: "ויתן לך האלים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוץ. יעבדך עמים וישתחוו לך לאמים והוא גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמריך אדריך ומברכיך ברוך" (בראשית כז, כה-כט). אף הקב"ה אמר לו במראה הטולם: "הארץ אשר אתה שבב עליה לך אתנה ולזרעך" (בראשית כח, יג), והוא כאן רחוק, שבעל פעם לבן מרמה אותו. מה חשב יוסף שהוא היה עמוק בבוד. יש לו חלום על שם ירח ואחד שעש כוכבים, והוא מתחזית הבור איןנו רואה אפילו לא כוכב אחד? איפה הוא ואיפה ההלוות?

ובכל זאת, הכל התממש. חלום יוסף התגשם, וזרע יערב ירעב את הארץ הזאת. ריבות מחשבות בלב איש עצה היא היא תקום. לא תמיד הכל מובן לנו, ואין טעם לחפש ולחזור במקומות בהם השכל האנושי מוגבל. מה שפעלו תושבי גוש קטיף ותומכיהם, היה נכון וטוב. אין להצטער על החשקה המרובה ממש כל השנים בגוש קטיף. מה שעשינו היה בהתאם להבנתנו את התורה ומצוותיה, ואת ראיינו את התקופה הדียודית בה עם ישראל שבארצנו. התזקנו וחיזקנו بعد עמנו ובעוד ערי אלקינו, וזה עשה את הטוב עיניו, גם אם לנו זה לא נראה טוב.

כנראה שיש צורך "בכח מהרט ומרuish בעז, בתוך סדרי החזיה", כדי לדוחף על ידו את המצווי וקדים להתחדש בחידוש יותר מעולה, בסדרו יותר געללה, ובעליה יותר פנימית". (הראי"ה קוק, עולת ראייה א, עמי' כספה). יש מזבכים שעלו פניהם היא נראים לא טוב, אבל הם תשתיות למצב טוב יותר ושלם יותר שיתעללה אחר כך.